

Warszawa, 8 marca 2018 r.

Uwagi Fundacji Panoptykon¹ w sprawie noty Prezydencji dotyczącej prac nad projektem rozporządzenia w sprawie prywatności i łączności elektronicznej²

W nawiązaniu do noty Prezydencji dotyczącej tematów, które będą dyskutowane na posiedzeniu grupy roboczej H5 13 marca 2018 r., Fundacja Panoptykon podtrzymuje uwagi zawarte w poprzednio przesłanych stanowiskach (w szczególności w piśmie z 21 listopada 2017 r. oraz 15 stycznia 2018 r.), a dodatkowo poniżej przekazuje dalsze uwagi dotyczące wybranych zagadnień:

1. Przetwarzanie danych niestanowiących treści przekazu w oparciu o przesłankę uzasadnionego interesu (art. 6 ust. 2 projektu rozporządzenia)

Podtrzymując uwagi przedstawione w poprzednio przesłanych pismach, stanowczo sprzeciwiamy się propozycji rozszerzenia podstaw przetwarzania metadanych o przesłankę uzasadnionego interesu administratora.

W pełni zgadzamy się z przytoczonymi w nocie Prezydencji wyrokami Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawach połączonych C-293/12 i C-594/12 (Digital Rights Ireland) oraz C-203/15 i C-698/15 (Tele2 Sverige), zgodnie z którymi metadane zawierają nie mniej wrażliwe informacje z punktu widzenia prywatności, niż treść komunikacji³. Metadane pozwalają na ustalenie szczegółowego profilu danej osoby, zawierającego informacje o jej stylu życia i codziennych nawykach – od miejsc, w których przebywa (dane o lokalizacji), poprzez stan majątku (np. dane o sprzęcie, z którego korzysta), aż do informacji o stanie zdrowia (np. odwiedzane strony internetowe). Metadane są obecnie bardzo często wykorzystywane ponad miarę – zbierane są nie tylko te informacje, które niezbędne są do świadczenia usługi, ale także takie, które służą firmom do budowania profili użytkowników i wykorzystywania ich w celach marketingowych, nierzadko wbrew woli i poza jakąkolwiek kontrolą użytkownika. Efektem tego, osoby korzystające w szczególności z urządzeń mobilnych muszą liczyć się z ciągłym śledzeniem ich aktywności i lokalizacji przez firmy, z których usług korzystają.

Z tego powodu niezwykle istotne jest zapewnienie silnych gwarancji prawnych chroniących użytkowników przed takimi praktykami. Podstawa prawna w postaci uzasadnionego interesu, ze względu na swoją niedookreśloność, może stać się wytrychem do zbierania o użytkownikach nadmiernych informacji, tym samym osłabiając ich kontrolę nad swoimi cyfrowymi śladami, która – w dobie coraz bardziej intensywnego przenoszenia się aktywności konsumenckiej, społecznej, zawodowej, rozrywkowej, a nawet politycznej, do Internetu – jest szczególnie potrzebna. Należy podkreślić, że istniejące już w obecnym tekście projektu rozporządzenia podstawy prawne są zupełnie wystarczające do niezakłóconego i sprawnego dostarczania usług. Firmy, których intencją jest monitorowanie aktywności użytkowników np. w celu dostarczenia

¹ Stanowisko przygotowane przez Karolinę Iwańską.

² Nota z 7 marca 2018 r., 6726/18.

³ Por. s. 5 i 6 noty.

im reklamy behawioralnej, powinny robić to w oparciu o niewymuszoną, świadomie wyrażoną zgodę.

2. Propozycja rozszerzenia innych podstaw prawnych

Prezydencja prosi także Państwa członkowskie o wyrażenie opinii w sprawie możliwości ewentualnego rozszerzenia innych podstaw prawnych, zamiast wprowadzania nowej przesłanki przetwarzania w postaci uzasadnionego interesu⁴. Jako przykład Prezydencja podaje rozszerzenie art. 6 ust. 2 lit. a (spełnienie obowiązkowych wymogów dotyczących jakości usług) o możliwość przetwarzania metadanych w celu zarządzania siecią lub optymalizacji, a także wprowadzenie nowej przesłanki, której celem miałyby być możliwość oferowania użytkownikom lepszych cen, produktów i usług.

Jeśli chodzi o rozszerzenie art. 6 ust. 2 lit. a, to co do zasady nie sprzeciwiamy się tej propozycji, o ile ewentualna regulacja będzie sformułowana precyzyjnym językiem oraz będzie miała charakter stricte techniczny, przez co nie będzie mogła stanowić pretekstu do śledzenia użytkowników i wykorzystywania zebranych danych w celach marketingowych, np. pod przykrywką „optymalizacji”.

Za stanowczo niewskazane uznajemy natomiast wprowadzenie przesłanki umożliwiającej zbieranie metadanych na potrzeby oferowania użytkownikom lepszych cen, produktów i usług – tak sformułowana podstawa prawna rodzi ryzyko nadużyć. Naszym zdaniem oferowanie użytkownikom lepszych cen powinno być możliwe jedynie pod warunkiem uzyskania od nich zgody na przetwarzanie danych osobowych w tym celu.

Podsumowując, Fundacja Panoptykon postuluje, aby Rząd RP podczas posiedzenia grupy roboczej H5 13 marca 2018 r. dążył do wprowadzenia w projekcie zmian zapewniających wysoki standard ochrony prywatności użytkowników i poufności komunikacji, zwłaszcza poprzez sprzeciw na propozycje rozszerzenia podstaw przetwarzania danych i przesłanek dla stosowania technik śledzących.

⁴ Por. s. 6 noty.